

ΜΙΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ 'ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ'

Ο κ. Παν. Τσαλδάρης

Ο κ. Γ. Αρσίνης

Ο καθηγητής κ. Φωτεινός

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΕΞΟΧΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ κ. κ. ΠΑΝ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΦΩΤΕΙΝΟΣ, ΓΕΩΡΓ. ΑΡΣΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΙΜΙΛ. ΒΕΑΚΗΣ.

Ο κ. Τσαλδάρης κατά τας αρχάς του δικηγορικού του σταδίου. Το φτωχικό του γραφείο στην οδόν Ρόμβης και ο έξ 'Αλεξανδρείας όμογενής. Πώς επέσθη να του εμπιστευθή την υπόθεσιν του. Ο καθηγητής κ. Φωτεινός εις κυνηγετικήν έκστρατείαν. Στην μονήν Πέτρας. Όπου εμφανίζεται για πρώτη φορά ο ληστής Μπαμπάνης με τα καλλιγράια του. Τα χάλια ενός καταδικωτικού αποσπάματος. Η περυσινή αιχμαλωσία των κ. κ. Στάη και Τζαμαλούκα. Ο κ. Γ. Αρσίνης, στέ Βερολίνο. Η ευαίσθητος κυρία του «Καφέ-Μπάουερ». Η μετάφρασις της «Αμαρυλλίδος». Οι πρώτοι στίχοι του. Ο κ. Αιμιλ. Βεάκης για το θέατρο. Πικρία και απογοητεύσεις. Ο «Μέγας Γαλεός» του Έτσεγκαράϊ και το κοινόν. Παντρεύεται η Θεοδώρα τον καμμένο τον Ερνέστο;... Διά της βίας επί της ακηνης, κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Ο κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Ο αρχηγός του Λαϊκού Κόμματος πολιτευτής κ. Π. Τσαλδάρης ειχε την καλοσύνην να μās άφηρηθή το κάτωθι ανέκδοτον της ζωής του:

— Στις αρχές του δικηγορικού μου σταδίου μ' έλεσε κείνη στην οδόν Ρόμβης, όπου κατοικούσα και είχα και το γραφείον μου, κάποιος πλούσιος όμογενής από την 'Αλεξανδρείαν. Το γραφείον μου στο όποιον εισήλθε ήταν στεγνόχωρο. Γύρω-γύρω στους τοίχους υπήρχαν άραιοδιασμένες ή βιβλιοθήκες μου, βιβλιοθήκες άπλές, ξύλινες, πενήχρωτες. Ο πλούσιος όμογενής, ο όποιος κρατούσε στα χέρια του ένα φάκελλο, έφερε με δύσπνευτη ματία γύρω του, μου μίλησε λίγο για τόν έν 'Αλεξανδρείαι δικηγόρο του και για κάποια σοβαρή του υπόθεσιν κ' έφυγε. Είχα άπορήσει άρκετά με τόν έπισκέπτη αυτό όταν σε λίγες ημέρες ξανάφθε. Δέν ήταν πια καθόλου επιφυλακτικός, άφησε στο τραπέζι μου τόν φάκελλο του και μου έδωσε να διαβάσω μια έπιστολή του έν 'Αλεξανδρείαι δικηγόρου του, χαμοφελώντα;... Όπως έκατάλαβα πλέον ειχε συμβεί τόν έξής: Ο πλούσιος όμογενής ήθελε να μου άναθέσει μια σοβαρή του υπόθεσιν. Ο δικηγόρος του τόν ειχε συστήσει σε μένα, όταν όμως ήθεσε και με ειλε τόσο νεαρό και σε τόσο φτωχικό γραφείο έγκατεστημένο, έδίστασε κ' έφυγε... Ξαναγύρισε δε κατόπιν σχετικών θερημών αντιστάσεων τού συμπολίτου μου έρέτου κ. Σ. Όπως μου έλαγε άρτότερα ο κ. Σ. ο έν λόγω όμογενής, συνηθισμένος από τα πολυτέλη δικηγορικά γραφεία της 'Αλεξανδρείας, τά έχασε όταν βρέθηκε μέσα στο δικό μου, τόν τόσο φτωχικό και άλλο. Έπίσης τόν κατέληξε και ή ήλικία μου. Ένόμισε ο πλούσιος όμογενής ότι για μια σοβαρά υπόθεσιν χρειάζεται ηγερώς δικηγόρος και πολυτελέστατο γραφείον...

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ κ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ

Ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου και διευθυντής του Νοσοκομείου Ζυγγρού κ. Φωτεινός, γνωστός διά τας κυνηγετικάς του έκστρατείας και επικυρίας, ο έπανερχόμενος των κυνηγετικών του έκδρομών με φορτία θήραματος, ειχε την καλοσύνην να μās διηρηθή το κάτωθι επεισόδιον της ζωής του:

— Το 1923 είχαμε έκδρομεί για κυνήγι άγριοχοίρων από την Αικατερίνη εις την Μονή Πέτρας, την απέχουσαν 5-6 ώρες από την

Ο κ. Αιμιλ. Βεάκης εις ένα των ρόλων του.

πόλιν αυτήν. Είχαμε οργανώσει μεγάλο κυνήγι λύκων, ζαρκαδιών και ίδιως αγριοχοίρων, στο όποιο έπρόκειτο, έκτός του κ. Στάη και έμου, έκδρομόντων έξ 'Αθηνών, να συμμετάσχουν και περί τους σαράντα μακεδόνες, κυνηγοί τού πλείστον. Τους κυνηγούς αυτούς έπρόκειτο να τους συναντήσωμεν σε διαφόρους ένδιαμέσους σταθμούς, μεταξύ Αικατερίνης και Μονής Πέτρας. Στόν πρώτο όμως σταθμό δέν εύρηκαμε κανένα από τους χωρικούς αυτούς, τόν ίδιο δε συνήρη και στους δυό-τρεις άλλους. Κατόπιν αυτού για να ειδοποιηθών οι άργοπορησαντες άφήγαμε σε κάθε σταθμό και ένα από τους άγωγάτας μας. Άφήσαμε, δηλαδή έν όλον, όχτω άπ'αυτούς και όταν εφθάσαμε στην μονή της Πέτρας είχαμε 4-5 μόνον μαζί μας και 10 ζώα. Οι καλόγηροι-τρεις, τέσσαρες-μās υπόδεχτηκαν ψυχρά. Μόνον ο ήγουμένος έράην περιποιητικός και ειπε να μās προσφέρουν καφέ και μαστίχα. Είχε νυχτώσει και έτοιμαζόμαστε να φάμε. Έξω έλεφετε χιόνι (ειραιοκόμμεθα εις τās ύποκειρας τού Όλύμπου). Έξαφνα χτυπάει ή πόρτα τού μοναστηριού. Πηγαίνουν και άνοίγουν. Έβταν κάποιος σκεπασμένος με κάπα, ο όποιος ειπε πώς εινε ξένος κ' ή ζήτησε να φάη. Οι καλόγηροι όμως τόν έδωξαν. Σε λίγο ξαναχτυπάει ή πόρτα. Την άνοίγουν και πάλι και μπαίνει βιαστικός στο μοναστήρι, ένας τσαφλικούχος φίλος μας και συγκυνηγός, ο Κιοτέγος, από την Καρίτσα (4 ώρες απέχουσαν από την μονή) ο όποιος μās λέει:

- Το ξέρετε ότι είμαστε περιτυκλωμένοι ;
- Τι ; Πώς ; Από ληστές ; ρατίσαμε τρομαγμένοι.
- Όχι, όχι, ήουάστε. Μας έχει πολιορκήσει ένα απόσπασμα...

Πραγματικά ή μονή ειχε πολιορκηθεί. Συνέβη δε αυτό διότι οι λησταί Πάνος και Λεωνίδας Μπαμπάνης, Σκουρτζας, Τζαμίτας και κάποιος άλλος έπρόκειτο να μείνουν τόν ίδιο βράδυ στην Μονή. Φαίνεται όμως ότι δέν είχαν ειδοποιηθεί εγκαίρως και δέν ήσαν. Δυό στρατιώτες από τόν απόσπασμα έκαναν σε λίγο επιθεώρησιν στα κελιά διότι ειχαν ύποψιες, ότι υπήρχαν εκεί μέσα κρυμμένοι λησταί (οι λησταί ως γνωστόν ξενίζονται από χωρικούς και καλόγηρους οι όποιοι τους τρέμουν κυριολεκτικώς). Δέν εύρηθη όμως κανένας. Παρητήρησα τότε, ότι οι στρατιώται τού απόσπάματος ήσαν έλεινά ντυμένοι και πενησμένοι. Τά περισσότερα φυσίγγια τους δέν έπαιναν. Με τέτοια χάλια εινε θαύμα πώς πιάνον αυτούς τούς ληστές που πιάνουν. Έξαφνα κάποιος μās πληροφορεί ότι οι

λησται εύρισκοντο σε μισής ώρας απόστασι από το μοναστήρι, μέσα σε μιά σαηλιά και ότι είχαν μαζί τους αιχμάλωτο και έναν παππά! Ο άρχηγός του αποπάσματος έπληρε άμεσα τους στρατιώτες του και βγήκε προς καταδίωξίν τους. Τόν συνοδεύσαμε και έμεις. Βαδίζοντας προς ανατολάς έπιστευαμε ότι θα συναντούσαμε τους ληστές σ' ένα ώριμομένο σημείο. Άλλ' εκείνοι εν τώ μεταξύ εξέφυγαν από μίαν ύπόγειο σπράγγα μήκους 300 μέτρων, βγήκαν πίσω από το απόσπασμα το όποιον προηγείτο ήμών, και ήρχισαν να τό χτυπούν! Ο παππάς δέν θέλησε να τους ακολουθήση, και παρά την άπειλήν των ληστών ότι θα τον «τοεκουρώσουν» τόβαλε στά πόδια, τραυματισθείς υπ' αὐτών κατά την φυγήν του εις τόν μυχό.

Οί λησται σε λίγο έπαυαν να πυροβολούν τό απόσπασμα και εξηφανίσθησαν, για να έμφανισθούν μετά έν έτος όποτε μιάς έκαμαν, ως γνωστόν στην ίδιαν πάλι περιφέρεια, την γνωστήν από τας περιγραφάς των έφημερίδων, επίθεσιν, αιχμάλωτήσαντες τόν κ. Στάη και τόν κ. Τζαμαλουκα.

Καθώς βλέπετε, δηλαδή, με τους Μπαρτάνηδες και τόν Τζαμίτα δέν συναντηθήκαμε για πρώτη φορά πέρισσι κατά την αιχμαλωσίαν των συντρόφων μου. Είχαμε...παλιές γνωριμίες, αι όποιες δέν μιάς βγήκαν σε καλό...

Ο κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

‘Ο ποιητής κ. Γ. Δροσίνης μάς άφηρήθη τό άκόλουθον επεισόδιον της νεότητός του :

— Μου συνέβη, άρχισε να μιάς λέγη ο ποιητής, κάτι περιεργότατο, πρό πολλών ετών, που άμφιβάλλω άν θα συνέβη σε άλλον Έλληνα συγγραφέα. Τό έτος 1886 εύρισκόμουν στό Βερολίνο. Ήμουν εικοσιεπτά ετών, μόλις δε είχε εκδοθή ή εις την γερμανικήν μετάφρασιν του πρώτου μου πεζού έργου, του ειδυλλιακού μυθιστορημάτός μου ή «Άμαρυλλιάς». Εις τό καφενεϊον «Μπάουερ» όπου εδύναξα, μιά μέρα, μου έκίνησε ιδιαίτερας την προσοχή μιά κυρία που εκάθητο σ' ένα τραπέζι κοντά στο δικό μου. Την κυρία αυτήν την συνώδευε ένας κύριος, ο όποιος ήτα βυθισμένος στην άνάγνωσι της έφημερίδος του. Ή κυρία, μη έχοντας φραίνεται τί άλλο να κάνει, άρχισε ν' άνταποκρίνεται σό λεπτό κορτε που της έκαμαν και μάλιστα με προθυμία, γιατί ήμουν ίσως μελαγχολικός, χρώμα το όποιον, ως γνωστόν, άρθείσι ιδιαίτερος στις Γερμανίδες. Ένώ λοιπόν εξακολούθοις τό κορτε μιάς, από τό τραπέζι της εύάσθητης αυτής κυρίας έπέρασε ένας πλανόδιος πωλητής βιβλίων, σόν αυτούς που έφάνηκαν τώρα τελευταία και στην Άθήνα. Ή κυρία τόν εφώνασε, εκύτταξε τά βιβλία, εδιάλεξε ένα και τό αγόρασε. Έγώ εξακολούθησα να την κυττάζω. Έξαφνα, άφου έριξε μερικές ματιές στό βιβλίο, έσκούντησε τόν συνοδό της και κάτι του ειπε, δείχνοντας προς τό μέρος μου. Ο συνοδός της έγύρισε, με κύτταξε, δυσραστημένος που τόν ένοχλούσαν, κ' έκανε μιά κίνηση του κεφαλιού και έναν μορφασμό, που έδειχναν ότι δέν συμφωνούσε καθόλου μ' εκείνα που του ειπε πεί ή κυρία. Προφανώς μιλούσαν για μένα. Τό άντελήφθη αυτό γιατί ή κυρία ειχε αγόρασει ένα αντίτυπο της νεοεκδοθείσης μεταφράσεως της «Άμαρυλλιάδος» μου στή γερμανική και όταν ειχε την φωτογραφία μου που ύπηρεη στην πρώτη σελίδα και εδιάβασε τό βιογραφικό σημείωμα που την συνώδευε και εις τό όποιον μεταξύ άλλων άνεφεροτο ή ηλικία μου και ότι εύρισκόμουν την εποχή εκείνη στην Γερμανία, άνεγνώρισε άμεσα σόν μελαγχολικό νέο του «caie Μπάουερ» που της έκαμαν κορτε, τόν συγγραφέα του βιβλίου που κρατούσε. ‘Ομολογώ ότι ή εύχαρίστησις που έδοκίμασα για τό γεγονός αυτό ήταν άρκετά μεγάλη. Ήταν ένα αίσθημα άνάμικτο από χαρά, υπερφάνεια και συγκίνηση, συγκίνηση ενός καλλιτέχτη που βλέπει σε μιά ξένη χώρα τό έργο του στά χέρια μιάς θελκτικής κυρίας.

— Και ειχε τό επεισόδιο... συνέχεια ; κύριε Δροσίνη ;

— Καμμία... δυστυχώς. Αξίζει όμως να σημειωθή, άφου έγινε λόγος για την «Άμαρυλλιάδα», ότι τό βιβλίο αυτό ειχε τό πιδ έννοημένο από την τύχη έργου μου. Μόλις εξέδοθη μεταφράσθη σε επτά γλώσσας και τώρα πρόκειται να δημοσιευθή εις τό γνωστόν περιοδικόν «Άννάλ» ως έπιφυλλή. Εις μίαν τελευταίαν άγγελίαν των «Άννάλ» σχετικήν με την προσοχή δημοσιεύσιν της «Άμαρυλλιάδας», τό έλληνικόν αυτό μυθιστόρημα χαρακτηρίζεται ως «μικρόν άριστούργημα χάριτος ειδυλλιακής».

Λόγον γενομένου περι της μεταφράσεως των ανηρόνων ελληνικών έργων, ο κ. Δροσίνης ειχε την καλωσύνη να μου δημηρήη τά εξής :

— Τελευταίως σπόν εκδόθη μου κ. Σιδέρην, εστάλη έπιστολή εκ μέρους ενός Κου Πέρκα καθηγητού των νεωτέρων φιλολογιών στό πανεπιστήμιο της Βαλεντίας. Ο κ. Πέρκας, εξητούσε την άδεια να μεταφράση κάποιο έργο μου. Και ως εδω μόν ή έπιστολή δέν παρουσίαζε τίποτε τό εξαιρετικόν. Φαντάζεσθε όμως την εκπλήξή μου όταν εδιάβασα ότι ο κ. Πέρκας, ήτο έλληνικής καταγωγής, ειχε γεννηθή στην Πάργα και άνατραφεί στην Αίγυπτο, όπου

ειχε μόθει την μητριχή του γλώσσα, και ότι λόγω της έλληνομαθείας του ο έν Βαλεντία Γάλλος πρόεδρος της ‘Ελλάδος, σγνά τόν προσκαλή να λήη τας διαφοράς αι όποιαι άνεφρονται μεταξύ πλοίων άρχων και ναυτών, στα ελληνικά πλοία που περνούν από την Βαλεντία ! «Πρό ετών, έγραφε ο κ. Πέρκας εις δευτέραν έπιστολήν, σταλείσαν εις έμέ πλέον, ένας Γάλλος συγγραφέας εξέδωκε ένα μυθιστόρημα τό όποιον ήτο λιβελλός κατά των ‘Ελλήνων. Τό μυθιστόρημα αυτό μετεφράσθη και ‘Ισπανικά, έκανε δε άρκετά κακήν έντύπωσιν όσον άφορά τους Έλληνας, εις τους ‘Ισπανούς. Για να εκλείρη ή κακή έντύπωσις εσκέφθη να μεταφράσω ένα ελληνικόν έργο, όπου να ‘τωγραφείσεται ή αιώνια ‘Ελλάς, ή ‘Ελλάς που γνωρίζουμε και αγαπούμε όλοι. Τά βιβλία του Θεοτόκη και του Χατζοπούλου μου έφάνησαν ακατάλληλα για τόν σκοπό αυτόν, γιατί περιγράφουν πολύ ρεαλιστικά, με πολύ όμια και μελανά χρώματα, την σημερινήν ‘Ελλάδα. Ένα δικό σας τελευταίο έργο μου έφάνηκε καταλλήλοτα άπ' εναντίας. Τό έργο αυτό εινε ή «Έρση». Είμαι βέβαιος ότι ‘Ισπανοί όταν διαβάσουν την ιστορία του έρωτος των δύο ήρώων σας, των όποιων ο έρωσ άναπτύσσεται με τόση γλυκύτητα και τρυφερότητα στην σκιά των έρειπών, θα σβύσουν από την ψυχή των την έντύπωσι που τους άφρηε τό δυσμενές για την ‘Ελλάδα, γαλλικό μυθιστόρημα, και θα τό άντικαταστήσουν με μίαν εικόνα ώραία και φωτεινή. Τό έργο σας θα εκδοθή από τόν ίδιον εκδοτικόν οίκον όπου εξέδόθη και ή μετάφρασις του γαλλικού μυθιστορημάτος, τόν μεγαλίτερον εκδοτικόν οίκον της Βαλεντίας, τόν όποιον διευθύνει ο γαμπρός του διασήμου ‘Ισπανού μυθιστοριογράφου Μπλάσκο ‘Ιμπάνιθ».

‘Ο κ. Αλφ. Βεάσις

Τέλος ο κ. Δροσίνης μάς άφηρήται τά της ποιητικής του εμπανίσεως : — Τους πρώτους μου στίχους, μάς λέγει, τους έδημοσίεψα εις τόν «Ραιμαγιά», τό 1879. Εις τό σατυρικόν αυτό περιοδικόν τό όποιον εξέδιδαν ο Γιβρηλιδής και ο Κασάνθης Τριανταφυλλός και τό όποιον κατόπιν, εχωρίσθη σε δύο περιοδικά, στόν «Ραιμαγιά» του Τριανταφυλλου και τό «Μη Χάνεσαι» του Γιβρηλιδου, ένετε μπουτάρισαν ο Παλαμιάς, ο Πολέμης, ο Στρατήγις και άλλοι. Όλοι αυτοί υπέγραφαν τά γραφομένα των ειτε με ψευδώνυμα, ειτε με τό όνομά των μόνον. Ο Παλαμιάς υπεγόραφε «Κώστας», ο Νίκος Καμπάς «Νίκος» και ούτω καθεξής. Περιέργα ήσαν τά ψευδώνυμα του Πολέμη «γκεριε» και του Στρατήγι «ζενεράλ». Ο «Ραιμαγιάς» έδημοσίεψε και λυρικά ποιήματα εις τά όποια εινε αισθητή και σημερα ακόμη κάποια άπλότης και εμπέμεια της μορφής. Έγώ ειχα ψευδώνυμο «αράχνη» και οι πρώτοι στίχοι που έδημοσίεψα ήσαν οι εξής :

ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΜΑΤΙΑ

Λένε πως τά κάρβωνα,
καίτε τ' αναμμένα,
όσα κοκκιώνουν,
Μά όάν ειχε δόλωνα,
είνε πιά σβουμένα,
Κι' άν τ' άγγίξης μοναχά
λίγο σ' μωρίζουν.

Πότενα... δύο δόλωνα
μιάνα άντιορίζω...
—Κάρβωνα σβουμένα
Είπα και με σιωπή
ό φτωχός άγγίζω...
‘Αχ πούλ γελάσθημα
ήταν πνομήνα.

Ο κ. ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΒΕΑΚΗΣ

‘Ο κ. Αλφ. Βεάσις από τους άριστους καλλιτέχτας της σκηής ειχε την καλωσύνη να μάς άφηρήη τά κάτωθι :

‘Ο κ. Γ. Δροσίνης εις νεανήν ηλικίαν

— Μου ζητάτε επεισόδια από τη θεατρική μου ζωή ; Τί να σας δώσω ; Τό εδύθυμό που φαντάζομαι πως θα θέλατε για τό περιοδικό σας δέν μπορώ, δυστυχώς να σας τό δώσω τώρα ακριβώς που μιά μοναδική σκέψη με κατέχει όλον πως—ετσι και άργά—να μορξέσω να φύγω από τό ενεργό θέατρο αλλάζοντας στό τέλος όλοτα και επάγγελμα ! Τούτη τη στιγμή τίποτ' άλλο δέν μπορώ να θυμηθώ από τό μαζού θεατρικό μου στάδιο παρά διωγμούς, διαγμούς άτέλειωτους, από την νοικοκυρστικήν κοινωνία, από τό κράτος, από τους ίδιους τους συναδέλφους μου. Δέν ξέρω... Ίσως όλ' αυτά να μ' έχουν κάνει ματαικό. Ίσως νάχο πάθει μαγία χυταδωξέως. Οι μαυροί μου συλλογισμοί μ' έχουν φέρει από σημείο να χάσω όλοτα την πίστη στην τέχνη μου. Πιστέω πως τό κλασικό, τό φιλολογικό, τό σοβαρό θέατρο, δέν πρέπει να ύπάρχη παρά μόνο εις βιβλιοθήκες και πως έτσι ο ήθοποιός, ο εκτελεστής του δηλαδή, εινεδωώς διόλου περιττός. Άφου ένας άναγνώστης χαλοκαθισμένος στο γραφεύο του άναντασικά σε όρες γαλήνης και μονώσεως μ' όλη του τη διανοιήν συγκέντρωσι, αναγκάζεται πολλές φορές να ‘σαναγύρησι πίσω τηςελίδαγιά να ξαναδιαβρω για ναούση καλά ένα βαθύ ψυχολογικό σημείο του έργου, πως μποροίμε ναόουμε την άξιωσι από τό θεατή να κοίση τις σκηνές, που φεύγουν άγούριστα ή μιά πίσω από την άλλη ή με συλλάβη τις στιγμές, τους χαραχτηρισμούς τη λεπτομέρεια της άποδοξέως ενός δωατερικού ρόλου σ' ένα δράμα άνώτερης ποιής ; Έτσι ο κόσμος του θεατρίνου πάει χιμένος όλοτα. Δέχτηκα πάντα πιότερα συγχαρητήρια, άκουσα χειροκροτήματα ένθουασαμού φωνές επδοκιμασίας και ζητωκρανές άκόμη, όποι' έπαιξα τους «Άθώλους»

